

Dünya kadınları elele!..



Dünyada
Barış

Türkiye'de
Demokrasi

Heryerde
eşit haklar

**8 Mart
Dünya
Kadınlar
Günü
KUTLU
OLSUN**



15 ŞUBAT 1988

GELSENKIRCHEN KADINLAR BİRLİĞİ

GELSENKIRCHEN TÜRKİYELİ İŞÇİLER DERNEĞİ KADINLAR KOLU

RUHR BÖLGESİ TÜRKİYE ÖĞRETMENLER VE EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ



8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Yıl 8 Mart 1857. Amerika'nın New York kentinde 40 bin kadın işçinin çalışma koşullarını protesto etmek için yürüdüğü, grev yaptığı gün. Günde 14-16 saat çalışan doküma işçisi kadınlar o gün, tezgahlarını durdurarak "daha iyi çalışma koşulları" ve "genel oy hakkı" istemlerini dile getirmek istediler. Ancak bu eylemleri gerici güçlerce kanla bastırıldı.

Daha sonra Almanya'da işçi sınıfı hareketi içinde gelişen kadın hareketinin ilk temsilcisi Klara Zetkin, 1910'da Kopenhag'da toplanan 2. Uluslararası Kadın Konferansı'nda, 8 Mart'ı grev yaparken ölen işçi kadınların anısına, "Uluslararası Kadın Günü" olarak önerdi. Bu öneri ile 8 Mart tüm dünya kadınlarının, savaşın ve sömürünün olmadığı bir dünya için yoğun mücadelesini vurgulayan birlik ve dayanışma günü oldu. O tarihten başlayarak, kadınların mücadelesi çığ gibi büyüdü. 8 Mart, ırk, dil, din, ulus ayrımı yapmadan tüm kadınları birleştiren uluslararası bir mücadele ve dayanışma gününün simgesi oldu. Artık, 8 Mart, çalışan kadınların, anaların, erkekleriyle birlikte ve demokrasi savaşını içinde yer almak suretiyle kendi kurtuluşlarının sağlanabileceğini, bildikleri gündür.

1975 yılı B.M.lerce Uluslararası Kadın Yılı olarak ilan edildi. Bu yılın genel konuları, eşitlik gelişme ve barış'dı. Amaç, kadın ile erkek arasındaki eşitliği gerçekleştirmek, kadını kalkınma çabalarıyla bütünleştirmek, dünya barışının güçlendirilmesine katılımını arttırmaktı.

Dünya kadın konferanslarından ilki Mexico City'de toplandı. Bu konferansta 5 temel konu görüşüldü; Yılın amaçları, hedefleri ve varolan politikalar, uluslararası barışın güçlendirilmesine, yabancı egemenliğinin ve toprak işgalinin ortadan kaldırılmasına kadınların katılımı, kadınlarla erkeklerin eşit olarak gelişme süreci ile bütünleşmeleri ve kadın sorunları için ne yapılması gerektiği üzerinde duran, hükümlere öncelikler gösteren Dünya Eylem Planı.

1975'de genel kurulda 1976-1985 döneminin, "Kadın on Yılı" olmasını kabul eden Birleşmiş Milletler, 1979'da Kopenhag'da bir dünya konferansı düzenlenmesine karar verdi. Konferans'ta eşitlik, gelişme, barış ana konularının yanında, istihdam, sağlık, eğitim gibi konulara da yer verildi.

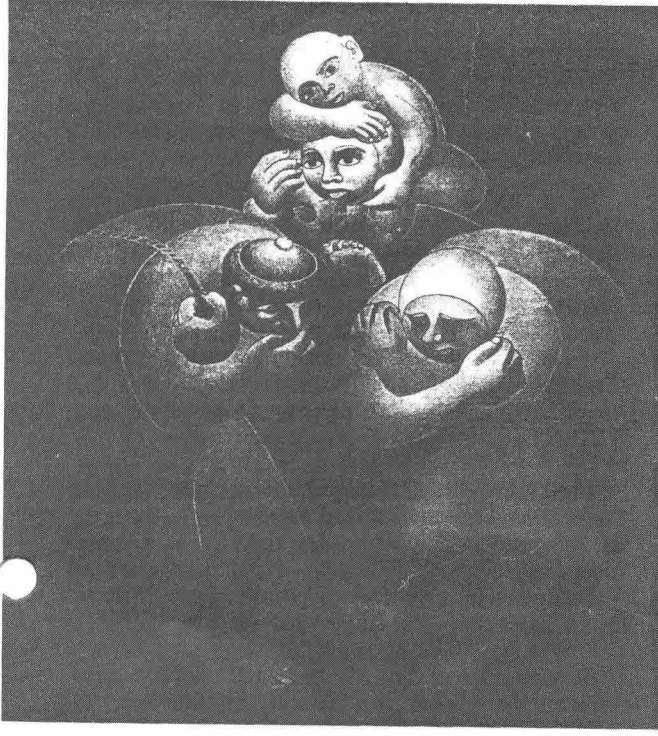
Bu Konferans'ta kadınların çalışma haklarını, eşit işe eşit ücret almalarının, eşit eğitim olanaklarından yararlanmalarının gerektiği de vurgulandı. Ayrıca, kadınların gelişme sürecine tam olarak katılmaları için sağlık, beslenme ve diğer toplumsal hizmetlerden de eşit biçimde yararlanmaları gerektiği belirtildi.

BM Kadın On Yılı'nın 3. toplantısı Nairobi'de yapıldı. Bu toplantı on yılı noktıyor, belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda nereye varıldığını değerlendiriyordu. Nairobi'de üzerinde konuşulan ve kabul edilen temel metin, 1985'den 2000 yılına kadar, hükümetlerin, ulusal ve uluslararası ilgili tüm kuruluşlara kadının durumunu iletme için ilerecekleri uzun vadeli stratejileri belirleyen belgedir. Bu belgenin 301 ve 302. paragrafları ise, göçmen kadınları ele almaktadır. 301. paragraf, göçmen kadınların yetersiz eğitim ve becerilerine ek olarak dil, din, uyruklu ve toplumsallaşma farklarından ötürü, çok ağır uyum sorunlarının çözümü için uluslararası girişimlerin sonuçlandırılması gerektiğini belirtmektedir. 302. paragrafta ise hem kadın, hem de göçmen oldukları için ayrımcılıkla karşılaşan kadınların durumları irdelenmekte ve evsahibi ülke hükümetlerinin, göçmen kadınların iş, eğitim ve ayrımcılık sorunlarının üzerine eğilmeleri gerektiği vurgulanmaktadır.

"Bir devlette kadınların durumu, demokrasinin barometresidir. İnsan haklarının ne düzeyde olduğunun bir göstergesidir." Bu sözleri M. Gorbacov 23 Haziran 1987'de Moskova'da Dünya Kadınlar Kongresi'nin açılışında yaptığı konuşmada söylüyordu. 154 ülkeden 2800 kadın ülkelerindeki pek çok ayrımcı, baskıcı, ırkçı haksız uygulamaların tanığı olarak Moskova'da bilgi alışverişinde bulunuyorlar, anlatıyorlar, dayanışma istiyorlardı.

Dünya kadınlarını biraraya getiren şey yalnızca kadın olmaları değildir. Artık kadınlar Güney Afrika'daki ırkçılıktan, Şili'deki askeri yönetimden, işkencelerden, İran Irak savaşından, Filistin kamplarındaki acımasız yaşam koşullarından, Avrupa ülkelerindeki nükleer silahlardan konuşabiliyorlar. Dünyamızda 800 bin yetişkin cahil olmasından, dakikada 18 çocuğun öldüğünden, işsizlikten, askeri harcamalar için ayrılan paralardan söz eden, imzalar toplayan, broşürler dağıtan, afişler asıp kararlılıklarını dile getiren kadınlar da var.

Ülkemizde, son sekiz yıldır 8 Mart, kitlesel, yığınsal olarak kutlanamıyor. Artık Türkiyeli kadınlarımız, barış, özgürlük istemlerini her vesileyle kararlılıkla dile getiriyorlar. İşsizliğe, hayat pahalılığı ve zamlara, gecekonduların yıkılmasına, evladını satmalara kadar varan yokluğa, işkencelere idamlara karşı seslerini yükselterek bu mücadeleye katılıyorlar. Seslerini duyuruyorlar. Onların acı ama yarınlarından umutlu yüreklikleri verdikleri bu savaşından, insanlarımız da, dünyadaki demokratik kadın hareketlerine katılan, sempati duyan tüm kadınlar da, 8 Mart'ı yakın bir gelecekte Türkiye'de de alanlarda büyük gösterilerle kutlayacaklarını biliyorlar.



GÖÇMEN KADINLAR

KADINLAR VE GÖÇMENLİK

Kadın olarak, toplumsal yaşamın başlama-sından bu yana, eş, ana, kızkardeş vs. sıfatlarıyla binlerce yıldır erkeklerimizin yanlarında bir göç hareketi içinde yaşıyoruz.

Günümüzde kırdan kente, kentten başka bir ülkeye veya kıtaya sürdürülen göçler eskiye oranla göreceli, karmaşık bir olgu olarak, fakat devamlı daha iyiyi aramak umudu ve amacıyla çoğunlukla acılı bir şekilde devam ediyor.

Dünyada gerçek eşitliğin sağlandığı bir toplumsal yaşam kurulana dek, bizden sonraki kuşaklar da aynı umutlarla bu acılı süreci yaşıyacaklar.

Bilim adamları, türlü ulusal ve uluslararası göçe her geçen gün daha fazla kadının katıldığını belirtiyorlar. Yani biz göçmen kadınların yetersiz eğitimlerimize ek olarak dil, din, uyrukluk ve toplumsallaşma farklarından ötürü ortaya çıkan çok ağır sorunlarımız gün geçtikçe daha da yoğunlaşıp çetrefilleşecek.

Tüm acılara ve kayıplarına, biz kadınlar için hayatı dert kuyusuna çevirmesine karşın, göç genelde sonuç olarak hem bizler hem de insanlığın tümü için toplumsal, ilerletici bir harekettir. Ve tarih boyunca olumlu kazançlar sağlamıştır.

Bu sayede, ana ve atalarımızın yüzyıllar boyu verdikleri uluslararası mücadeleler sonucu kazandıkları birikimlerin kaynaklarını daha açık biçimde kendi gözlerimizle görüyor ve bunlardan faydalanıyor, yeni kazanımlarla yapılacak mücadeleler için gerekli güç kaynağı olarak sırtımızı bu güç kaynaklarına dayıyoruz.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, bizlere en büyük mücadele gücü veren uluslararası kazanımlardan biridir.

Önümüzdeki sorunların çözümü için vereceğimiz mücadelede, tüm diğer dünya kadınlarının yaptıkları gibi, gücümüzün çıkış noktasını böylesi uluslararası kazanımlara dayayacak, engel ve zorlukları daha kolay aşacağız.

Anadolu kadını olarak göç ve göçmenlik, bizlere kaçınılmaz bir alınyazısı gibi gösterilmiştir. Evden eve, köyden yaylaya, köyden kente, yurttan yurda devamlı süren bir göç telaşı içinde yaşamaya zorlanırsınız. Dilimiz varıp nedenini sormayız. Sorduğumuzda da, ülkemizin doğal yoksulluğu neden gösterilerek yanıt verilir. Sanki dünyanın en verimsiz, kısır toprağı bizim ülkemizdir. Aslında, tam tersine ülkemiz Anadolu, yeraltı ve yer üstü doğal kaynaklarıyla, denizleri iklimi ve doğasıyla dünyanın sayılı bereketli bölgelerinden biridir. En eski ve önemli kültür gelişmelerinden bir çoğu Anadolu'nun zengin kaynaklarından beslenerek ortaya çıkmıştır.

Yurdumuzda halkımızın büyük çoğunluğu bu zenginlikler üzerinde yoksulluk çekmektedir. Bu yoksulluk, dış ve iç güçlerin, ulusal zenginliklerimizi ağır biçimde sömürmelerinden ortaya çıkan işsizlikten kaynaklanmaktadır.

Ülkemiz, altında kaldığı ağır sömürü ve bilimsel teknik gelişmenin üretimi yoğunlaştırması nedeniyle bir bölüm insanı karun gibi zengin ederken, halkın büyük bir çoğunluğunun en temel gereksinimlerini bile karşılayamayacak hale getirilmiştir.

Ekonominin geri kalmışlığı, Avrupa'da yaşam standardının en düşük, sonuncu ülkesi olmanın sorumluluğunu kimse omuzuna almadığı için, ülkemizi doğal yoksul bir ülke gibi göstermeye çabalarlar. Bu sahte sebeplendirme altında, 25 yıldır yabancı ülkelere göçmen işçi gönderme politikası sürdürülüyor: Bu politika sayesinde biz yabancı ülkelere çalışan göçmen işçilerin biriktirip yolladıkları (yılıda 2,2 milyar DM) dövizlerle, 36 milyar dolar borçla dünyanın en borçlu bir kaç ülkesinden biri olan Türkiye'nin iflasi devamlı erteleniyor.

25 yıldır yabancı ülkelere çalışmak zorunda kalan biz F. Almanya'daki göçmen kadınların çok çeşitli sosyal sorunlarının kökleri hem ülkemizdeki, hem de bu ülkedeki ilgisizlik nedeniyle daha derinleşmektedir

Türkiye'deki yöneticiler, sırtlarından attıkları sosyal bir yük olarak baktığı bizlere, orada kalsınlar döviz göndersinler diyerek, çıkarıcı bir yaklaşım sürdürmektedirler.

F. Almanya hükümeti, Türkiye'den milyonlarca işsiz göçmen gelince, kendi ülkemizde yabancılaşacağız korkutmasıyla anti-demokratik yabancılar yasasını keskinleştirerek sayımızı baskı ile azaltmaya, heriye dönüşü özendirilmeye çalışıyor. Biz göçmenlerin 25 yıldır çok değişik biçimdeki korkular içinde geçen yaşamlarımızı, Ruhr bölgesindeki çelik-kömür krizi daha da büyük endişelere sürüklüyor. Zaten % 20 lere

varan Türkiyeliler arasındaki işsizlik oranı yeni kitle çıkışları nedeniyle daha yüksek oranlara varacak. Bu da tüm kötü etkileri her toplumsal olumsuzlukta olduğu gibi, binbir bela biçiminde toplumdaki ekonomik en zayıf grup olan biz Türkiyeli işçilere yansıyacak. Dolayısıyla kaçınılmaz olarak, ailelerimize, oradan da biz kadınların üzerine kabus gibi sıklı inecektir. Evlerimizdeki huzursuzluk artacak, çözüme uğraştığımız sorunlarımız kangrene dönüşecektir.

Diğer yandan, göçün bizlere parasal çıkarlar sağlamasına karşın, ruhsal ve bedensel olarak aşındık. Endüstri toplumuna has hastalıklara yakalandık, yaşlandı. Kuşaklar arası ve kültür değerleri farklılıklarından doğan, evvelce tanımadığımız problemlerle karşılaştık. Aile birliğimiz zedelendi. Özellikle biz kadınların çocuklarımızla anlaşmazlıklarımız yoğunlaşıyor. Tüm bunlardan en çok biz kadınlar elem ve üzüntü duyuyoruz. Hele çalışmayan ev kadınlarımız toplumsal ilişkilerimizin zayıflığı nedeniyle iyi donatmadığımız evlerine hapisoldular.

Kendi dilimizi, kültürümüzü özgürce geliştirmemiz güvence altında değil. Ulusumsuzun tarihi boyunca biriktirdiği kültürel değerler



BİR GENÇ KIZ GÖZÜYLE SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ

60'lı yıllarda Avrupa'da özellikle F. Almanya'da başgösteren işgücüne olan ihtiyaç nedeniyle ülkemizden ve gelişmekte olan diğer ülkelerden bu ihtiyaç giderilmek istendi. Anne ve babalarımız F.Almanya'ya gelirken ayak parmaklarından saçlarına kadar muayeneden geçirildiler. Bu insanlar çoğunlukla Türkiye'de kendi ve çocuklarının geleceklerinin güvenceleri olmadığı için F. Almanya onlara bir kurtuluş yolu olarak görüldü. Hepsinin kafasında bir kaç sene çalışıp Türkiye'ye geri dönmek vardı. Ancak F. Almanya'daki hayat şartları buna elvermedi. Zamanla çocuklar tek tek F.Almanya'ya getirilmeye başlandı. Anna ve babalar dil öğrenmeye vakit bulamadıkları için ve çoğunun zaten okuma yazması olmadığından, Alman egemen güçleri tarafından da sadece ikinci sınıf insan gözüyle bakıldığından ve bunlara ek olarak da çok büyük kültür farklılıklarından dolayı anne ve babalarımız, özellikle annelerimiz bir anlamda yalnızlığa itildiler. Bunun yanında Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu insanlara döviz yumurtlayan tavuk gözüyle bakması ve onların haklarını yeterince gözetmemesi, daha çok F.Almanya'daki yabancılar yasasına bırakması, bu insanları pek fazla hakları olmayan bir azınlık olmaya sürükledi.

ananeler, töreler gittikçe zayıflama tehlikesi içerisinde. Kozmopolitizmin, batı tipi yaşam tarzının, bireyciliğin, yoz kültür ve ahlak anlayışının, şovenizmin, dinsel hoşgörüsizliğin tehlikeleri altında gittikçe eziliyoruz.

Hem kadın hem göçmen olduğumuz için işsizliğin, işsizlik korkusunun, yabancı düşmanlığının, ayrımcılığın, ve savaş kıskırtıcılığının odak noktalarında yaşamak zorunda bırakıyoruz. Kadınlara çalışma hakkı, eşit çalışma koşulları, eşit işe eşit ücret, eğitim yeterliliği, ırkçılık ve her türlü ayrımcılığa karşı mücadelelerde içinde bulunduğumuz 20. YY da önemli kazanımlara rağmen hedeflenen amaç daha çok uzadı.

Dünyada gerçek barışın, ülkemizde eksikiz demokrasinin, burada eşit hakların kazanılması mücadelesi ile biz kadın haklarının kazanılması iç içedir. Kadınların özgün sorunları bu mücadelelerle uyumlu biçimde birleştirilerek adım adım gerçek eşitliğe varılacaktır.

Sorunlarımızın çözümü bu nedenlerden uluslararası ve ulusal girişimlerin, hükümetler dışı örgütlerin ve hükümetlerin gündemlerinde daha uzun süre en önemli maddeler arasında yer alarak kalacak.

Bu durum, ikinci kuşak denilen, biz şimdiki gençleri de, Türkiye ile pek fazla bir bağı olmayan, F. Almanya'da da çok sınırlı hakları olan iki kültür arasında yetişmenin getirdiği sorunları çeken bir kuşak haline getirmiştir. İşsizlik, aile içi sorunlar, gelecek korkusu, hangi toplumun kültür değerlerinin esas alınacağını bilmeme gibi etkenler, istatistiklere göre, F. Almanya'da yaşayan her iki Türkiyeli gençten birini ruhsal bunalıma itmiştir.

İşsizlik nedeninin, F. Almanya'da bugünkü ictidar tarafından planlı ve kasıtlı olarak biz göçmenlerin üzerine atılması, buradaki gençleri Alman toplumunun bir bölümü ile, iş ve işçi bulma kurumu ile, yabancılar polisi ile uyumsuzluklara sürüklemiştir. F. Alman ekonomisinin kısa bir zaman süresi içerisinde bu kadar gelişmesinde önemli bir rolü de kuşkusuz biz göçmenler oynadık. Ama buna karşın, F. Almanya'daki işsizlik sorunu en çok göçmenleri, daha çok biz gençleri etkilemektedir.

Türkiyeli çocukların bir bölümü yetenekleri olduğu halde, dil yetersizliğinden F. Almanya'da "Sonderschule" diye bilinen, öğrenme güçlüğü çekenler okuluna gönderiliyor. Ailelerin bu çocuklarla yeteri kadar ilgilenememesi, F. Alman eğitim sisteminin de karmaşık olması bu çocukların yeteneklerine uygun bir okula gitmelerini ve iyi bir eğitim görmelerini engelliyor.

Göçmen işçi ailelerinin önemli bir bölümü kızlarını ne yazık ki yeteneklerine uygun bir okula özellikle de yüksek okullara göndermemektedirler. Bu daha çok, "kızlar okula gitmese de olur, evlenip evlerinin kadını olsunlar" anlayışından kaynaklanıyor. Genç kızların önemli bir kısmı okula gitmek yerine Kuran Kurslarına

gönderiliyorlar. Dini ve ailevi baskılar ve etkilemeler sonucu kızlar kendi isteklerine karşın türban takmak zorunda bırakılıyorlar. Erkeklerle konuşmaları yasaklanıyor. Bu durum, genç kızların Alman arkadaşları arasında kendilerini kabul ettirmelerine engel oluyor. Böylece aşağılık duygusuna kapılmalarına yol açıyor.

Çocukları yetiştirmede erkeklere tanınan, örneğin: arkadaşlarla gezme, sinema ve tiyatrolara gitme, kız arkadaş edinme vs. haklar genç kızlara tanınmadığı gibi genç kızlara yaşadıkları bu toplumda da hiç bir hak verilmiyor. Kızlar gelişmiş bu toplumda kadınların erkeklerden sonra gelmesi olayından etkileniyorlar ve bu da onları yalnızlığa itiyor. Aile içi ve diğer toplumsal baskılar nedeniyle kızlar bazı büyük hatalara da sürüklenebiliyorlar. Örneğin, evden kaçmalar, intiharlar ve bu tür olaylar sıkça yaşanıyor.



DÜNYA KADINLARININ MOSKOVA FORUMU

Nükleer silahsız 2000 yılına doğru, barış, gelişme, eşitlik için dünya kadınlarının 1985'de dile getirdikleri, tekrar biraraya gelme isteği, 23-27 Haziran tarihleri arasında Moskova'da gerçekleşti. 1985 yılı sonunda toplanan Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu (UDKF)nin Moskova'da Dünya Kadınlar Kongresi'ni toplama kararı Moskova Kongresi'ne gösterilen büyük ilgi ile ne denli yerinde olduğunu gösterdi.

UDKF Genel Başkanı Freda Brown'ın ifade ettiği gibi "son on yıllık deneyimi gözününe alan UDKF, bu kongreye en geniş güçleri katmaya ve diğer örgütlerin görüşlerini dikkate almaya önem verdi". Tüm ulusal, bölgesel, uluslararası hükümet dışı örgütlere Birleşmiş Milletler ve uzman örgütlerine tüm farklı politik ve ideolojik görüş temsilcilerine açık olarak yapılan kongreye 154 ülkeden 3000'e yakın delege katıldı. Türkiyeli kadınlar 20'nin üzerinde bir delegasyonla temsil edildi.

Moskova'da yapılan Dünya Kadınlar Kongresi'nin ana belgisi, taşıdığı tarihsel önemi ifade ediyor: Nükleer silahsız 2000 yılına doğru, barış eşitlik, gelişme için!

Büyük bir ilgi içinde toplanan kongre UDKF Genel Başkanı Freda Brown'ın konuşmasıyla açıldı. F. Brown konuşmasında Kongre'nin amacının kadınların barış, adalet ve eşitlik mücadelesine katkılarını belirtmek olduğunu söyledi. Açılış konuşmasından sonra Kongre'ye evsahibi ülke adına SBKP Genel Sekreteri M. Gorbaçov Kongre'yi selamlama konuşması yaptı. Kongre'ye kendisini davet ettikleri için çok teşekkür ederek sözlerine başlayan Gorbaçov, Kongre'nin önüne son derece yüce bir hedefi, yeryüzünde yaşamı koruma ve adil kılma hedefini koymuş olduğunu belirtti. 2000 yılına yaklaşırken insanlığın karşı karşıya bulunduğu sorunları korkmadan ve gerçekçi bir biçimde gözden geçirmesi gerektiğini söyledi.

Bütün bu nedenlerle, biz genç kızların da içinde bulunduğu ikinci kuşağın, anne ve babalarımız gibi, F. Almanya iktidarlarının ucuz işgücü olarak görülmemesi için, eğitimimize ağırlık vermemiz, yeteneklerimize uygun meslek seçimi yapmamız gerekmekte ve bu önemli istemimiz sağlanmalıdır.

Ayrıca, biz genç kızların ana sorunu olan kişilik bulma konusunda da bizlere yardım edilmeli, ülkemizle bulunduğumuz F. Almanya arasında uyum sağlanabileceğimiz koşullar yaratılmalıdır.

Doğal olarak, kendi dil ve kültürümüzü geliştirmek olanaklarına kavuştuğumuz, eşit haklı konulara geldiğimiz ve anne ve babalarımızla sorunlarımızın çözümü yönünde konuşabildiğimiz ölçüde, F. Alman toplumuyla da sağlıklı bir kaynaşma ve beraber yaşama ortamı yaratabiliriz.



TÜRKİYE SOSYAL TARİH VE İSTİSMA MERKEZİ
TÜSTAV ARŞİVİ

1987 Moskova Kadınlar Kongresi'nin çalışmaları, komisyonlar ve tartışma merkezleri halinde sürdürüldü. Ana çalışma konuları şu 8 komisyonda toplandı:

- 1) Silahsızlanma ve barış için kadınlar,
- 2) Çalışma hayatı ve kadınlar,
- 3) Toplumda kadınlar,
- 4) Aile-Çocuklar ve kadınlar,
- 5) Kendi kaderini tayin için bağımsızlık, ulusal kurtuluş için mücadeleyle kadınların bağı,
- 6) Gelişme sorunları ve kadınlar,
- 7) Eğitim ve kadınlar,
- 8) Nairobi'de benimsenen geleceğe yönelik stratejilerin uygulanmasında hükümetler dışı örgütlerin birlikte çalışmaları ve rolleri.

Görüş alışverişlerinin ağırlık noktasını tüm kıtalarda kadınların toplumsal yaşama katılımı, anne ve çocukların haklarının kazanılması, korunması konusu oluşturdu. Delegeler nükleer silahsızlanma konusunu ve kadınların barış mücadelesindeki yerini tartıştı. Tartışmaların ağırlık noktasını ise, kadınların ulusal kurtuluş ve bağımsızlık savaşımına katılımı, kadınların iş, aile yaşamındaki durumlarıyla çocukların yaşamı ve mutluluğu konuları oluşturdu.

Gelişme sorunları ve kadınlar komisyonunda kapitalist ülkelerde kadınların ve çocukların durumlarının kötüleşmesinin artan silahlanmanın doğrudan sonucu olduğu vurgulandı.

Moskova Kongresi gerek 2000 yılına yönelik stratejilerin, gerekse hükümetler açısından da zorlayıcı bir belge niteliğinde olan kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi, uluslararası sözleşmesinin yaşamda uygulanabilirliği için neler yapıldığı ve yapılabileceği konusunda çok değişik politik, ekonomik ve sosyal koşullara sahip ülkelerin deneylerini görmek ve ortak tavır alıp geliştirmek açısından da önemli bir platform oldu.

Kongre yer yüzünde her türlü eşitsizliğin, sömürünün ve baskının ortadan kalkmasının yolunun sosyalizmden geçtiğine inanan kadınlar kadar , kadınların yaşamın her alanında eşit ve özgür olmasına inanan, bunun için mücadele eden her kişi, görüş ve örgüt temsilcisi için de eşsiz bir öğrenme ve esin kaynağı oldu.

Dünya Kadınlar Kongresi, dünyanın her yerindeki kadınların özgürlüğü için çalışanların güç ve işbirliğine katkıda bulundu.



KADIN VE BARİŞ

"Barış, çocuklarımıza verebileceğimiz en büyük armağandır"

Bir kere daha "barış" diyerek başlayalım söze O kadar çok şey söylendi ve yazıldı ki onun adına... Ve söyleniyor, yazılıyor, yazılacak da. İnsanlık, bütün varlığıyla ondan nasibini alabilmiş değil henüz. Onu sınımsız kavrayabilmiş, onu en güzel türkülerin özgürce çalınabilen ezgisi, dostlukların, beraberliklerin, sevgilerin beşiği kılabilmiş değil. Dört bir yanımızda anlamsız savaşlar sürüp giderken, kanla boyanmış günlerimiz nasıl hatırlatmaz, nasıl çağırılmaz barışı. Dünyayı silahlarla donatma yarışında milyarlar harcanırken, aklıktan kırılan milyonlarca çocuğu düşünmek, nasıl yüreklerimizde birer çılgına döndürmez barışı; ve sokaklarda birer birer vurulup kıyılan gençler ve anaların ak saçlarını yuluşu nasıl ekmek ve su gibi gereklilik olup, içimizde özleme dönüştürmez onu... Lanetliyoruz savaş, annelerin feryatlarında lanetliyoruz, çocuklarımızın gözlerinde büyüyen açlıkta bin kere lanetliyoruz barışın düşmanlarını.

8 Mart dünya kadınlar gününde, kadının barış ile ilişkisine ve barış mücadelesindeki yerine de değinmek istiyoruz bu yazıyla. Barışı kadın olarak duymak, kadın olarak yaşamak ve anlamak da , barış için yapılacakların en vazgeçilmez temeli olacaktır. İnsanlığın en yüce değerlerini yaratmada canından can katarak yerini alan kadının, böylesi bir insanlık değeri karşısındaki varlığı, barışı kavramada ve buna karşı duyarlı kalabilme çabasında önemli bir öğedir.

"Kadınlar, barış konusunda özellikle duyarlılardır. Çünkü kadınlar, nesilleri yaşama önce bedenlerinde hazırlar, doğurup kendi özyetlerinde besler, büyütürler. Bu nedenle yavrularının harcanmasını göze alamazlar. Ana olarak kadın için barış özlemi doğaldır, içgüdüselidir ama asıl önemlisi, yüzyıllar boyu eşit haklardan yoksun kalmış kadın, ayrımcı acısını yalnız yüreğinden duymuş olsa, bilinciyse henüz kavrayamamış olsa bile, barış amacının eşitlik, özgürlük, sosyal adaletle özdeşliğini düşünmeden önce benliğinde yaşar".

Evet, barışa ve barışı içeren değerlere eğilim, kadının özünde doğallığına yaşamaktadır. İnsanın, kendi karşıtı olarak beliren tehlike karşısında onun harekete geçmesi, insanlığın varlığı ve temel koşulu barış ortamı için çabaya dönüşmesi olmaksızın, sonuç üretecek bir değeri de olmayacaktır. Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel baskı altında yaşayan ve böylece bütün yaşamı çile içinde geçen her halk kadınında olduğu gibi halkımız kadını da bu konuda hassas bir yapıdadır. Ancak, barışı sahiplenme ve bunun için aktif mücadele etme bilinç ögesine yeterince ulaşmış değiller.

"Barış hareketinin etkin biçimde örgütlenmesi yönünde çaba harcamak, bugün için başta analara düşen bir görevdir. İnsanlığın refahı, mutluluğu, özgürlüğü, yaşam güvenceleri, yani gerçek bir demokrasi için, kalıcı ve hakça bir barış için, insani bir görevdir..."

Barış olgusu kendi içinde bir çok açıdan değişik yönler taşıırken, barış mücadelesi de çok yönlü gelişmektedir. Bu, insan hakları için mücadele, emeğin sömürüsüne, işkenceye, düşünce özgürlüğünün yok edilmesine, silahlanmaya, nükleer silahlara, haksız savaşlara karşı mücadele vb. biçiminde de gelişerek barışı kucaklayabilmektedir.

Bugün dünyanın dört bir yanında barış yanlı hareketler yükseliyor. Genelde dünya barış hareketi azımsanılmıyacak kazanımlarla gelişiyor. Bunun her geçen gün yeni örneklerine tanık oluyor dünyamız. Ve inanıyoruz ki insanlık, kendi karşıtına üstün gelerek, barışı dünyaya hakim kılaacağı günlere doğru ilerliyor. Tam burada eklemeyi mutlak zorunlu gördüğümüz bir başka konu var; bu, barış için savaşımın, demokrasi için mücadeleden ayrı düşünmemek gerektiği. Çünkü, barış istemi ile gelişen hareketlerin getireceği kazanımların kalıcılığının zemini, tek tek ülkelerde ve uluslararası ilişki boyutlarında gerçek demokrasiye ulaşmaktır.

Barış mücadelesini bu yönüyle kavrarırken, bugün ülkemizde, tüm kadınlarımız, erkeklerle birlikte aynı sorumluluğu taşıyarak, ülkemizde barış ve demokrasiyi kazanmak, uluslararası barış mücadelesine omuz vermek özverisine insanlık için katılmalıdır.

Kadın haklarından, kadının kurtuluşundan hareket ettiğimiz 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde, kadın sorununun barış ve demokrasi mücadelesi sorunundan ayrı düşünmeden, barış ve demokrasi için nice özverilere diye bitiriyoruz.

BİR DAHA YAŞANMASIN...

Kişi için asıl olan özgürlüktür. Özgürlüklerden yoksun olmak ise istisna.

Hapishane, kelepçe, işkence, yasaklar kural olarak insan yaşamında en az duyulması gereken kavramlar.

Dünyada özellikle az gelişmiş kapitalizm yaygın olduğu ülkelerde bağımsızlık, demokrasi mücadelesi yükseldikçe insanları yıldırmak için kullanılan baskı yöntemleri her geçen gün daha da acımasızlaşıyor. Bu tür ülkelerde cezaevleri insanlarla, stadyumlar ölülerle dolu. İşkencehaneleri kan kokuyor. Düşüncelerinden dolayı acı çeken, düşünce ve siyasi suçlarla yargılananlar, işkencelerden geçmekte, hücrelere konulmakta, idam edilmekteler.

Ne yazık ki, ülkemizdeki insanların da bunlardan nasibini aldı. 12 Eylül 1980'den sonra Türkiyemizde de her yüz aileden 30'unun en yakınları; kızları, oğulları, anaları, babaları cezaevlerinde, poliste işkence görüyor, idamla yargılanıyor.

Bu koşullarda, ülkemizde de doğal olarak analar yürüyor, analar direnişte, tutuklu yakınları dilekçe verdi gibi sözler, son günlerin en fazla konuşulan konuların başında geliyor. Analar nasıl yürümesin?, analar nasıl direnişe geçmesin?.

Bir Tutuklu Annesinden 8 Mart Mesajı:

"Oğlum tutuklanmadan önce 62 gün karakollarda gözetim altında kaldı. Kendisinden haber alamadığım için çeşitli yerlere başvurdum. Gölcük'e gönderileceğini duyduğum gün Karakol'un önünde beklemeye başladım. Karakoldan bir kaç tutukluyu polis arabasına bindirdikleri sırada, bir taksi geldi ve içinden oğlumu küle gibi dışarı çıkardılar. Yaşamıyordu adeta. Polis arabasının önüne atladım, katiller, hainler! diye bağırmağa başladım. İnsanlara seslendim. Görün işte işkence yok diyorlar, oğlumu ne hale getirmişler... Bir polis beni arabanın üzerinden kaldırmaya çalıştı. Yakasına yapıştım, oğlumu ne yaptın diye sarstım. Polis beni silkeleyerek sana hesap mı vereceğim dedi. Tabii hesap verecekti, ben oğlumu onun için mi doğurmuşum. 8 Mart gibi anlamlı bir günde, bütün kadınlara, tüm analara saygılı olunmasını diliyorum."

TBMM'ne Dilekçe Verirken Ölen, Öldürülen Bir Ablanın Dramı:

Yedi yıldır cezaevlerinde uygulanan baskı ve işkencelere karşı direniyordu. Yalnız kardeşi için değil, cezaevlerinde yatan herkes için özgürlük diyor imza topluyordu. İşkencecilerden hesap sorulsun istiyordu. O gün, Meclis Başkanı'na dilekçe vereceklerdi. Cezaevlerinde insanlık dışı baskı ve uygulamalar kaldırılсын, insanca yaşansın diyeceklerdi. Ne var ki, yolda polisçe çevrildi, tartaklandı. Gençleri alıp götürmek istediler. O direndi, "artık size verilecek tek çocuğumuz yok" diyordu. Tartaklandı, yerlerde sürüklendi, ama elindeki karanfillerle Meclis önüne geldi. Az sonra yere yıkıldı, kaldı. Takvimler 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü gösteriyordu.



Cezaevinden Bir Barış Savaşçısının Kızına Sesleniş:

".....
Küçük kızım, küçük kızım, küçük kızım
Ne olurbekle dönüşünü babanın
Seni çocukluğunda
Biraz daha sevebilsin."

Güney Afrika'daki Irkçı Rejimin Ömürboyu Hapse Mahkum ettiği Bir Liderin Karısı:

"Ruhumun bir kısmı onunla gitti. O çocuklarımızı büyütürken yanımızda olmadı. Bir ana için, "bakınız çocuklar, bu sizin babanız. Ömür boyu hapis yedi" demek çok zor. Ve üstüne üstlük bu baba hakkında o kadar çok şey söylendi, aşağılandı." Çok sayıda koşullu salverilme önerilerinde bulunuldu. Hepsini reddetti. Kızı aracılığıyla halkına şöyle sesleniyordu. "Şiddeti mahkum ettirin. Tutukluları, zorunlu ikamete mahkum edilenleri, sürgüne yollananları salıvermeye zorlayın. Ben kendi özgürlüğümü kutsal bilirim ve ona tutkunum. Ancak sizin özgürlüğünüze daha fazla tutkunum. Ne doğuştan elde ettiğim insanlık haklarınızı satabilirim, ne de halkın özgür olma hakkını."

Oğlu İşkencede Ölen Bir Annenin Anlattıkları:

"Yedi çocuğumdan biri emniyette öldürüldü. O kadar bedbaht bir anneyim ki, oğlum öldürülüp kimsesizler mezarlığına gömülmüş. Rüsvet yemedi. Düşüncesi uğruna ezilenlerden yana olduğu için işkence ile öldürüldü. Oğlum iyi huylu, okulda başarılı, hürmetkar bir çocuktü. En kötü bir davranışını görseydim belki acım biraz hafiflerdi. 33 yaşında gencecikti. İktisat fakültesi mezunuydu. Bir de işkence yok diyorlar. Hesabını soracağız. Nereye baksam oğlumun göz bebeklerini görüyorum. Oğlum için ağıt yakılmış, mahkemelere gelip giderken duydum. Demek ki dedim, oğlumu benden çok sevenler de varmış. Bundan çok gurur duydum. Mahkeme' de bir keresinde oğluma işkence yapanları gördüm. Yüzüme bakamadılar. Önce yıkıldım, çöktüm. Sonra dedim ki kendi kendime dimdik durmalıyım. Oturuyordum ayağa kalktım başım dimdik durdum. Düşünebiliyor musunuz bir annenin yanında oğluna yapılan işkenceler anlatılıyor. Görmüş gibiyim. Bunlar ortaya çıkacak, bu umutla yaşıyorum."

Böylesi binlerce örnek daha var. Yazılmış, yazılacak. Bu nedenle, tüm demokratlar, duyarlı olan kadınlar, tüm anneler, ceza yasasındaki 141-142 ve 163. maddelerin kaldırılmasına, işkencelere son verilmesine, idam cezasının kaldırılmasına "EVET" demeli. Demeli ki, böylesi olaylar bir daha yaşanmasın.



TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV
ARŞİVİ

ÖMER POLAT

Bizim köyde çok yoksul bir aile yaşıyordu gençliğimde. Hoş, hala da yaşıyor ya! Koca, köyün koyununa, kadın ise onun bunun işine gidiyordu. En büyüğü 11 yaşlarında altı da çocukları vardı. Çöplüklerde, ağızları, burunları toz içinde, yarı giyinik, yarı çıplak dolaşır dururlardı. Bir kuru ekmek bulunca kesilirdi ağlamaları.

Ana içine kapanık, pısırık bir kadındı. Sessiz, kocasından dayak yediği zamanlar bile yüksek sesle ağlamayan bir kadındı.

Kocasını bir gün hastalandı, bir kışını yatakta geçirdikten sonra, baharı göremeden öldü. Kadın iki göz damını içinde, altı küçük çocuk, iki koyun, bir kaç da tavukla kaldı yalnız başına. Bütün köy kadına değil de çocuklara acıdı. Ne olacaktı halleri? Bu sessiz, pısırık kadın nasıl edecekti, ne edecekti.

Baharla birlikte kadına birden birşeyler oldu. Canlandı, bir eli belinde, başını kaldırdı birden. Gündüz onun bunun işine koştu, ağadan işe yaramaz, taşlı bir tarla kiraladı. Taşlarını gece demedi, gündüz demedi temizledi bir ayın içinde. Otlarını temizledi, yüze getirdi tarlayı. İki koyununu tavuklarını sattı, ekte tarlayı. Kovalarla su taşıdı gece gündüz demeden, suladı tarlayı. Ekin boy verdi, o boş durmadı. Gündüz başkalarının işine, gece tarlasına koştu. Ayrı otlarını temizledi, eliyle okşaya büyüttü ekinleri. Ve harman zamanında yaman bir ürün aldı. Kışlık buğdayını öğüttü, un çuvallarını yığıdı iki göz damından birinin köşesine. Kalan buğdayını sattı, parasıyla beş koyun, bir inek aldı. O yaz, başı daha bir havada, bu sefer ise iki eli belinde dolaşmaya başladı köyün içinde. Çocukları çöplükte görünmez oldu. Anaç bir tavuk gibi kol kanat açtı çocuklarına.

Güzün 12'sine giren oğlunu yazdırdı kazada orta okula. Koyunun birini sattı, giydirdi oğlunu bir güzel. Oğlu başı önünde gitmedi okula. Kış gelince de birkaç yoksul çocuğuyla bir göz dam tutuldu kazada. O, her sabah, tipinin dört bir yanını kasıp kavurduğu, köyden köye kuşun bile uçmaya cesaret edemediği bir zamanda, sırtına azık torbasını vurup tuttu kasabanın yolunu. Oğlunu uyandırdı, taze ekmek ve taze peynirle okuluna yolladı, döndü köye. Koştı ağanın ahırlarını temizlemeye, sonra bilmem kimlerde halı kilim dokumaya.

Oğlu o yıl birincilikle geçti sınıfını. Yazın çalıştırmadı. O okuyordu, dinlenmeyi hak etmişti. Gene ekte o tarlayı, gene iyi ürün aldı. Gene bütün kış sırtında azık torbası tuttu kasabanın yolunu. Oğlandan sonra gelen iki kızını da ilkokula yazdırdı, köy hocasının bütün baskısına karşın. Ve gide gide köy toplantılarına katılıp söz söyler oldu. Önce dinlenmiyen sözleri zamanla dinlenir, hatta hatta uyulur oldu. Adı Kako idi, ama ona herkes "Muhtar" demeye başladı. Kızmadı, gülmüseddi kandini böyle çağırana.

Yıllar geçti, oğlu öğretmen, bir kızını da ebe oldu. Malı koyunu arttı, bir de konak yaptırdı iki pencere, bir de lüks lamba koydu içine. Yorulmadı bunca yıl içinde. Tersine güzelleşti. Bir kaç yerden isteyen oldu, dönüp bakmadı bile. Oğlu kızını çok istedikler yanlarına almayı, ama o istemedi. Diğer öbür çocuklarına hem analık hem de babalık etti. Hatta bir seçimde de adaylığını koydu muhtarlığa. Seçilemedi. Bütün köylü onu köyü yönetemeyeceği için değil, başka köylere gülünç olmamak için seçmediler. Aldırmadı.

Bundan üç yıl önce duydum öldüğünü. Üzülmedim. Bu dünyada adını bırakarak göçüp giden insanlara öldü gözüyle bakmam ben. O yaşıyor bugün. Hem de 8 Mart kadınlar gününde yerini alarak.